

MANAGEMENTLETTER 2023

Gemeente Huizen

8 december 2023

Per saldo persoonlijk

Independent Member of
PrimeGlobal

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Huizen

Geacht college,

De Raad van de gemeente Huizen heeft Eshuis Registeraccountants B.V. opdracht gegeven om de jaarrekening 2023 van de gemeente Huizen te controleren. Voor een nadere omschrijving van onze opdracht en de geldende voorwaarden verwijzen wij u naar onze opdrachtbevestiging van 2 augustus 2023.

Als onderdeel van onze controle onderzoeken wij onder andere de administratieve organisatie en de interne beheersing bij uw gemeente. Naar aanleiding daarvan brengen wij deze managementletter uit. Hierin richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de processen die wij hebben onderzocht om daarmee een bijdrage te leveren aan de interne beheersing.

Wij beginnen deze managementletter met een samenvatting van onze belangrijkste boodschappen voor u en de belangrijke risico's die wij bij de controle van uw gemeente onderkennen. Daarna verwoorden wij onze bevindingen ten aanzien van de voor de jaarrekening relevante processen en adviseren wij u over verbetermogelijkheden. Zoals bij u gebruikelijk, reageert het college separaat op onze bevindingen.

Een concept van deze brief is op 30 november 2023 besproken met de portefeuillehouder. Het is bij u gebruikelijk dat onze managementletter ook besproken wordt in de jaarrekeningcommissie. Deze staat gepland voor 25 januari 2024. Wij verzoeken u bij verspreiding van deze brief de versie zonder handtekening te gebruiken.

Wij danken uw organisatie voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,
Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. E. Vriesen RA

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting	4
2. De belangrijke controlerisico's	6
3. IT-omgeving	7
4. Procesbeheersing	11
5. Detailbevindingen	14
6. Actualiteiten	22
7. Vooruitblik	25

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

1. Managementsamenvatting

Onderwerp	Bevindingen
Interne beheersing	Onze algemene constatering is dat de kwaliteit van de interne beheersing bij de gemeente Huizen vergelijkbaar is met het voorgaande jaar. De krapte op de arbeidsmarkt en daardoor het vervullen van de vacante functies, blijft een aandachtspunt voor uw organisatie. Het aantrekken van kwalitatief goed personeel en het behouden van personeel is belangrijk om de kwaliteit van de interne processen te waarborgen. Mede als gevolg van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, de uitbreiding van het aantal specifieke uitkeringen als ook de belastingsamenwerking met de gemeente Blaricum en Laren, waarbij de gemeente Huizen de uitvoerende partij is, blijft de administratieve druk toenemen. We constateren dat deze ontwikkelingen nog niet altijd formatief zijn vertaald naar de ondersteunende afdeling.
Specifieke aandachtspunten vanuit de jaarrekeningcommissie	De jaarrekeningcommissie heeft een aantal aandachtspunten meegegeven voor de jaarrekeningcontrole. De betreffen aandachtspunten in het sociaal domein (hoofdstuk 4), ontwikkelingen in de rechtmatigheidsverantwoording (hoofdstuk 4 en hoofdstuk 5) en de ontwikkelingen in de inkoopfunctie (hoofdstuk 5). Ten aanzien van de projectbeheersing hebben wij, zoals verwacht, geconstateerd dat er op dit moment nog geen ontwikkelingen te rapporteren zijn. Mogelijk is dat ten tijde van de jaarrekeningcontrole anders.
Invoering rechtmatigheidsverantwoording	Met ingang van boekjaar 2023 is het de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid. De gemeente Huizen heeft diverse voorbereidende maatregelen getroffen zoals het opstellen van kaderstellende documenten. Maar u heeft nog stappen te zetten in het vaststellen van het interne controleplan en het uitvoeren van de interne controles. De gemeente Huizen loopt op dit punt achter op vergelijkbare gemeenten en wij vinden het wel belangrijk dat er vanuit directie en CMT steviger op gestuurd wordt, de lijnorganisatie is tenslotte verantwoordelijk voor de proceskwaliteit. In hoofdstuk 4 en 5 zullen wij hier verder op ingaan op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.
IT- omgeving en informatieveiligheid	De basis hygiëne voor het waarborgen van een betrouwbare werking van de geautomatiseerde systemen binnen de gemeente Huizen is op voldoende niveau. Het leveranciersmanagement is daarbij een goed voorbeeld, waarbij maandelijks een evaluatie van het technisch beheer plaatsvindt met de IT-leverancier. Het functioneel beheer is belegd bij de eigen, interne applicatiebeheerders.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

	Zoals ook vorig jaar gerapporteerd kan de gemeente Huizen zich nog verbeteren op het domein van logische toegangsbeveiliging en dan specifiek ten aanzien van het beheer van rollen en rechten binnen de diverse kernapplicaties.
Sociaal domein en participatiewet	Wij hebben nog geen kennis kunnen nemen van de interne controlewerkzaamheden ter voorbereiding op de rechtmatigheidsverantwoording. Wij hebben met u concrete afspraken gemaakt over de controle aanpak en wij zullen kennisnemen van de uitkomsten interne controles in januari 2024. De terugkoppeling hierover geven wij in het accountantsverslag.
Fraude en continuïteit	Bij een wettelijke controle zoals bij uw gemeente moet de accountant, net als voorgaand jaar, in de controleverklaring ingaan op deze beide onderwerpen. Dan is het van belang dat u zichzelf er ook over buigt. De gemeente Huizen beschikt nog niet over een organisatie brede frauderisicoanalyse en heeft daarmee onvoldoende geborgd dat het inzicht in de frauderisicofactoren volledig is en de kwalitatieve afweging daaromtrent of er beheersingsmaatregelen zijn geïmplementeerd of geïmplementeerd moeten worden.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

2. De belangrijke controlerisico's

Onze controleaanpak is gericht op de onderwerpen die voortvloeien uit de door ons opgestelde risicoanalyse met betrekking de getrouwheid van de jaarrekening van de gemeente Huizen. Wij vinden het van belang dat u weet waar wij bij de gemeente Huizen de belangrijke risico's zien op dit vlak. Bij onze inschatting van de risico's laten wij ons leiden door bijvoorbeeld onze kennis van de branche, van uw organisatie, ervaring uit voorgaande jaren, belangrijke gebeurtenissen in de maatschappij en voorschriften van onze beroepsorganisatie.

Voor het jaar 2023 onderkennen wij de volgende belangrijke risico's:

Omschrijving risico	Motivatie
Niet naleven aanbestedingswetgeving	Ervaring uit het verleden, daarnaast zijn er geen sluitende maatregelen die aan de voorkant borgen dat de juiste vorm voor transacties wordt gekozen.
Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management	Standaard risico in iedere organisatie dat de hoogste leiding de in de organisatie opgenomen beheersmaatregelen kan doorbreken.
Niet op tijd klaar voor de rechtmatigheidsverantwoording	Nieuwe ontwikkeling, regelgeving en kaders zijn nog beperkt en relatief laat beschikbaar.
Onvoldoende aandacht voor fraude en integriteit	Als gevolg van de rechtmatigheidsverantwoording dient in processen, controles en verantwoording meer aandacht te worden besteed aan misbruik en oneigenlijk gebruik. Over fraude rapporteren wij sinds afgelopen jaar expliciet in de controleverklaring.
WNT	De WNT kan leiden tot fouten in de opgave vanwege de complexe wet- en regelgeving. Daarnaast is de toepassing van het WNT-normenkader dwingend van aard en is er geen sprake van ruimte om afwijkingen in de verantwoording te accepteren. Om die reden merken wij bij alle gemeenten de WNT aan als een verhoogd risico.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

3. IT-omgeving

Zoals al bij de managementsamenvatting geconcludeerd, is de basishygiëne voor het waarborgen van een betrouwbare werking van de geautomatiseerde systemen binnen de gemeente Huizen op voldoende niveau. De beheersing ligt in lijn met voorgaand jaar. Een betrouwbare werking draagt bij aan de doorontwikkeling van processen zodat gemeente Huizen toekomstbestendig kan (blijven) opereren en daarmee risico's op effectieve en efficiënte wijze mitigeren. De relevante applicaties in scope voor de jaarrekeningcontrole zijn gerelateerd aan het financieel pakket, het belastingproces, het sociaal domein, sociale zaken, de salarisadministratie alsmede de betaalapplicatie.

De beheersing van de IT-omgeving kan worden onderverdeeld in de volgende onderwerpen: informatiebeveiliging, logische toegangsbeveiliging, wijzigingenbeheer, continuïteitsbeheer en leveranciersmanagement.

Informatiebeveiligingsbeleid

De gemeente Huizen beschikt over een strategisch informatiebeveiligingsbeleid uit 2020. Dit beleid wordt iedere drie jaar geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Het beleid voor 2023-2025 is nog in concept maar zal naar verwachting nog dit jaar worden vastgesteld door het college. Dat betekent dat de implementatie pas in 2024 op stoom zal komen. Het informatiebeveiligingsbeleid is onder andere gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (hierna: BIO). De BIO is een gemeenschappelijk normenkader voor de beveiliging van de informatie(systemen) van de overheid.

De gemeente Huizen voldoet nog niet aan alle beleidseisen vanuit de BIO. Vorig jaar hebben wij gerapporteerd dat het belangrijk is dat er voldoende (structureel) budget en formatie wordt vrijgemaakt om deze maatregelen te kunnen implementeren en onderhouden. In 2022 heeft de Raad middelen beschikbaar gesteld om blijvend additionele formatie te kunnen inzetten. Wij hebben begrepen dat er momenteel versterking is op de afdeling om de belangrijkste BIO standaarden verder te implementeren en zorg te dragen voor de reeds geïmplementeerde maatregelen.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

Logische toegangsbeveiliging

De gemeente Huizen beschikt over wachtwoordvereisten voor haar systemen die zijn afgeleid van de BIO. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij een externe partij. Logische toegangsbeveiliging is breder dan alleen het voldoen aan de wachtwoordvereisten.

Door middel van identificatie, authenticatie zorgt de gemeente Huizen ervoor dat een persoon, organisatie of IT-voorziening uitsluitend gebruik kan maken van applicaties, waarvoor deze door middel van een aanvraagproces toegangsrechten heeft verkregen. Het onderdeel identificatie en authenticatie voor applicaties wordt extern beheerd.

Hierdoor heeft de gemeente Huizen zelf geen direct zicht op de wijze waarop dit beheer plaatsvindt. Belangrijk is dat een koppeling bestaat tussen de centrale directory en de diverse applicaties zodat profielen, rollen en rechten op elkaar afgestemd kunnen worden.

De applicatiebeheerders zijn verantwoordelijk zijn voor het uitdelen van de juiste autorisaties. U hebt aangegeven dat minimaal één keer per jaar de functioneel beheerder de rechten en rollen controleert in de applicaties op juistheid, maar deze controle wordt niet zichtbaar vastgelegd. Daarnaast mist er voor alle applicaties een vastgestelde autorisatiematrix, waardoor een norm ontbreekt. Wij adviseren, in lijn met voorgaand jaar, een autorisatiematrix per applicatie vast te stellen en deze periodiek te actualiseren. Daarnaast adviseren wij om de controle op de juiste autorisatie te laten uitvoeren door een medewerker, onafhankelijk van het proces rondom het autorisatiebeheer. Wij hebben vastgesteld dat hiervoor nog geen formeel proces is ingeregeld.

Wijzigingenbeheer

De gemeente Huizen kent verschillende softwarepakketten en -applicaties. Wijzigingen daarin komen regelmatig voor. Sommige wijzigingen hebben meer impact dan anderen. Belangrijk is om hierbij hard onderscheid te maken tussen standaard en complexe wijzigingen. De standaardwijzigingen kennen een lager risico en worden vaak door de softwareleverancier centraal verzorgd. Complexe wijzigingen zouden dan nadrukkelijk getest en geautoriseerd moeten worden voordat deze in de productie omgeving worden geïmplementeerd.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

U heeft een werkproces waarin verschillende stappenplannen zijn beschreven over hoe verschillende soorten wijzigingen het proces moeten worden doorlopen. Daarnaast is er in het werkproces ook aandacht voor de rollen, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Het is belangrijk dat de procedure wijzigingsbeheer bij de medewerkers in de organisatie bekend zijn. U heeft aangegeven dat door middel van periodieke overleggen nieuwe applicaties of wijzigingen in applicaties tijdig bekend zijn, waardoor de juiste stappen worden gezet, conform de beschreven procedure.

U heeft aan ons bevestigd dat er geen significante wijzigingen in het IT-landschap zijn, en er ook geen indicaties zijn van incidenten met een significante impact op uw organisatie.

Continuïteitsbeheer

De omgeving van de gemeente Huizen draait op Microsoft Azure. De back-up faciliteit wordt door een functionaliteit in Azure aangeboden. De back up procedure waarborgt dat volledige snapshots van alle servers worden geregistreerd. Er wordt een alert gegenereerd en per mail verstuurd aan de systeembeheerder wanneer de back-up foutief is verlopen. Back up en recovery testen worden uitgevoerd door de serviceorganisatie. Hierover zijn afspraken gemaakt en vastgelegd in de Service Level Agreement. Testresultaten van een uitgevoerde test hebben wij niet kunnen vaststellen. Wij hebben begrepen dat er geen incidenten met impact op de IT-omgeving van gemeente Huizen voorgedaan.

Leveranciersmanagement

De gemeente Huizen maakt in belangrijke mate gebruik van een serviceorganisatie met betrekking tot het technisch beheer van haar IT-omgeving. U heeft besloten om het contract met uw leverancier met een jaar te verlengen, binnen de toegestane verlengingsopties uit het contract. Hoewel contractueel in dit geval niet verplicht adviseren wij u wel dit soort belangrijke contracten schriftelijk te verlengen. De IT-leverancier is onder andere verantwoordelijk voor het leveren van de ICT-Infrastructuur inrichting, die voldoet aan passende niveaus qua beschikbaarheid, stabiliteit, schaalbaarheid, flexibiliteit en informatieveiligheid. Al deze afspraken zijn opgenomen in een Service Level Agreement en hierover wordt maandelijks een Service Level Rapportage voor aangeleverd. Wij hebben vastgesteld dat deze Service Level Rapportage ook wordt geëvalueerd. Voorgaande jaren gaf de gemeente Huizen aan dat de wens bestaat om nog concretere afspraken vast te leggen, die zijn gebaseerd zijn op normen zoals zijn opgenomen in het strategisch IT-beleid. Wij hebben nog niet kunnen vaststellen dat deze normen door de gemeente Huizen gedefinieerd zijn in haar strategisch IT-beleid. Daarom adviseren wij, net als voorgaand jaar, dat de gemeente in haar strategisch IT-beleid aandacht besteedt voor haar beleid rondom leveranciersmanagement om vervolgens de afspraken met de IT-leverancier hierop af te stemmen.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

AVG

De gemeenten moeten zich aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG) houden. Zo mogen gemeenten niet meer gegevens gebruiken dan noodzakelijk. En mogen gemeenten de verzamelde persoonsgegevens niet zomaar voor een ander doel gebruiken. Ook moeten gemeenten de verzamelde persoonsgegevens goed beveiligen.

Verder moeten gemeenten burgers goed informeren over wat zij met hun gegevens doen. Wij hebben begrepen dat u bezig bent om het AVG-beleid uit 2018 te herijken. Volgens u voldoet het beleid aan de normen, maar kan het nog verder aangescherpt worden. Het bijhouden van een actueel verwerkingenregister verdient de aandacht. U heeft een proces ingeregeld waarin tijdig wordt opgemerkt dat het verwerkingenregister moet worden geüpdate, maar de volledigheid blijft moeilijk te waarborgen. Het actualiseren van het huidige register van gegevensverwerkingen is voor u ook een aandachtspunt op basis van het jaarverslag Functionaris Gegevensbescherming 2021-2022. Jaarlijks vindt er terugkoppeling plaats door de Functionaris Gegevensbescherming middels een jaarverslag.

Hierin worden onder andere de aandachtspunten uitvoering AVG, uitvoering taken Functionaris Gegevensbescherming, bewustwordingsactiviteiten, datalekken, DPIA's en een vooruitblik gegeven inzake de speerpunten Functionaris Gegevensbescherming voor het komende jaren. Wij nemen graag in het voorjaar 2024 kennis van de rapportage over 2023.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

4. Procesbeheersing

Algemeen beeld

De kwaliteit van de interne beheersing ligt in lijn met voorgaand jaar. Er zijn geen grote wijzigingen in de processen en de daaraan gekoppelde interne beheersingsmaatregelen. In het accountantsverslag 2022 hebben wij gerapporteerd dat de organisatie voldoende robuust is, maar dat wij wel een toenemende administratieve druk ervaren op de organisatie als gevolg van ontwikkelingen in regelgeving, toenemende takenpakket en personeelsverloop. Voorbeelden van ontwikkeling in regelgeving en een toenemend takenpakket zijn de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording als ook de belastingsamenwerking tussen de gemeente Huizen en de gemeente Blaricum en Laren.

Implementatie rechtmatigheidsverantwoording

Zoals u weet moet het college van de gemeente Huizen vanaf boekjaar 2023 zelf in de jaarrekening verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. De accountant beperkt zich dan tot een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria begrotingsrechtmatigheid, het voorwaardencriterium en misbruik & oneigenlijk gebruik criterium komen tot uitdrukking in uw rechtmatigheidsverantwoording.

De afgelopen periode hebben wij uitvoerig overleg met u gehad over het opzetten van een proces rechtmatigheidsverantwoording waarin onder andere ingegaan moet worden op de verantwoordingsgrens, de scoping in combinatie met de risicoanalyse, het opzetten van een intern beheerstructuur inclusief interne controle als ook de wijze waarop de controles worden vastgesteld en verantwoording wordt afgelegd. Zoals ook vorig jaar gerapporteerd, is als gevolg van het ontbreken van een organisatie brede interne controlefunctie, de stap die de gemeente Huizen moet zetten groter dan bij veel van de collega gemeenten. Wij hebben kennisgenomen van de kaderstellende documenten zoals de controle- en financiële verordening die u heeft voorbereid. De verordeningen zijn nog in concept en worden voorgelegd aan de raad ter goedkeuring. Ook het interne controleplan is nog in concept en daarom hebben wij hier nog geen kennis van kunnen nemen. U kiest voor een groeimodel, waarbij voor boekjaar 2023 u zes processen in scope heeft. Voor onze verdere observaties verwijzen wij naar hoofdstuk 5. Detailbevindingen.

Afsluitend adviseren wij u kennis te nemen van de geactualiseerde kadernota rechtmatigheid van oktober 2023 en de impact van de actualisatie op uw implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording te bepalen.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

Grondexploitatie

De gemeente heeft een drietal bouwgronden in exploitatie welke onderdeel zijn van de grondexploitatie op de balans. De boekwaarde per 31 december 2022 was relatief beperkt, te weten € 939.000. Uit het gesprek hierover blijkt dat er geen significante ontwikkelingen zijn ten aanzien van de bouwgronden in 2023 die relevant zijn om te melden. U dient per jaareinde een gedegen inschatting te maken van de waardering op de balans. Wij zullen vervolgens kennismaken van de calculaties, waarbij rekening wordt gehouden met het verloop van de verkopen, de belangstelling, kostenontwikkeling, rentevoet en ontwikkeling en dergelijke om uw inschatting te analyseren en vast te stellen of de waardering een deugdelijke inschatting is.

Sociaal domein en participatiewet

Op basis van de gespreken die wij met u hebben gevoerd zijn de processen van het sociaal domein en de participatiewet niet wezenlijk gewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. Vorig jaar hebben wij met u gesproken om de controle aanpak te wijzigen naar een meer data gedreven aanpak om zodoende de controles slimmer en efficiënter in te richten. Als gevolg van te ruime rechten en rollen in uw systemen was onvoldoende te waarborgen dat er geen onrechtmatige mutaties hebben plaatsgevonden in uw bronapplicaties en derhalve kon er onvoldoende gesteund worden op de data. Door ons is er uiteindelijk voor gekozen om voor boekjaar 2022 terug te vallen op de oude controle aanpak. Wij hebben dit met u geëvalueerd en hebben voor boekjaar 2023 concrete afspraken gemaakt. Ondanks dat wij gezamenlijk constateren dat de rechten en rollen in de systemen nog steeds te ruim zijn, hebben wij gekozen voor een hybride vorm waarbij deels gebruik maken van uw uitgevoerde data-analyses, maar ook deels nog deelwaarnemingen uitvoeren ten behoeve van de betrouwbaarheid van de data.

Wij hebben bij de interim-controle nog geen kennis kunnen nemen van uw tussentijdse interne controlewerkzaamheden omtrent het sociaal domein en de participatiewet. U heeft aangegeven dat er geen nieuw intern controleplan 2023 is vastgesteld, maar dat u het controleplan 2022 als basis hanteert. Wij adviseren u wel te controleren of u alle rechtmatigheidsaspecten raakt in het controleplan ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording die door het college dient te worden afgelegd. Met name misbruik en oneigenlijk gebruik is hierin een nieuw aspect, waar overigens al wel aandacht voor was.

Op 29 september 2023 hebben wij ons voorstel ten aanzien van de controle aanpak sociaal domein en de participatiewet met u gedeeld en 6 oktober 2023 heeft u bevestigd akkoord te zijn met het voorstel. Wij hebben afgesproken om in januari 2024 kennis te nemen van de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

Wij hebben, zoals als vorig jaar gerapporteerd is in de managementletter, een belangrijke randvoorwaarde om de afgestemde controle aanpak te kunnen hanteren. Dat is namelijk dat u zichtbaar een analyse uitvoert op de ongeveer 20 functionarissen die te ruime rollen en rechten hebben in de bronapplicaties. Dit kan door middel van een analyse op de loggingsbestanden en hierbij vast te stellen dat er geen onrechtmatige mutaties hebben plaatsgevonden. Wij vragen u expliciet om de controles zichtbaar vast te leggen en ook toe te lichten hoe bepaalde databestanden tot stand zijn gekomen zodat de werkzaamheden reproduceerbaar zijn. Dit is enerzijds voor onze controle van belang, maar een gedegen vastlegging is tevens van belang als onderdeel van uw dossier van de rechtmatigheidsverantwoording. Een heldere fouten evaluatie en een uitspraak over de gevolgen voor het oordeel over het proces als geheel horen daar ook bij.

Prestatielevering Wmo en Jeugdwet

De controle of de gedeclareerde zorg daadwerkelijk is geleverd, is één van de toets punten in het controleprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet. De controle op prestatielevering voor regionaal geleverde zorg wordt uitgevoerd door de Regio Gooi en Vechtstreek. De lokaal geleverde zorg wordt door de consultants en inwoners samen geëvalueerd tijdens heronderzoeken of periodiek geplande contactmomenten. Wij adviseren om steekproefsgewijs gedurende het jaar de prestatielevering vast te stellen door bijvoorbeeld telefonisch enquêtes af te nemen bij inwoners. Dit advies is ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar en wij hebben in het overleg van september 2023 met u afspraken gemaakt dat de gemeente hier actief opvolging aan gaat geven.

Indicaties met terugwerkende kracht Wmo en Jeugdwet

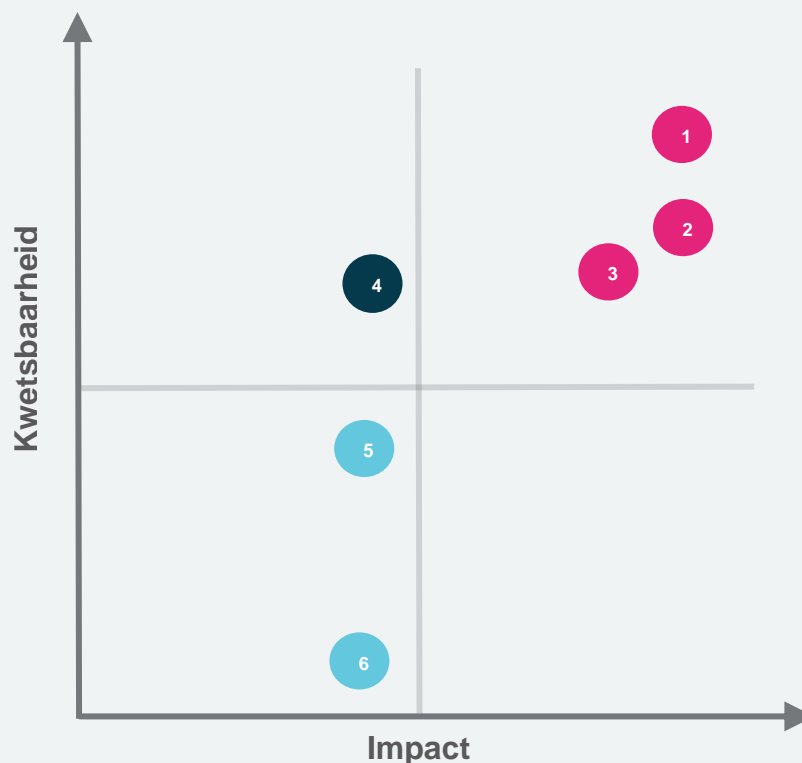
In de Wmo 2015 en Jeugdwet is niets vastgelegd over het verstrekken van een vergoeding met terugwerkende kracht. De wet biedt daarmee in principe de ruimte voor de gemeente om met terugwerkende kracht tot verstrekking over te gaan. De gemeente kan in de verordening Sociaal Domein hierover zelf nadere bepalingen opnemen. Om beter te kunnen sturen op kosten adviseren wij de gemeente om in de verordening Sociaal Domein kaders op te stellen over het toekennen van indicaties met terugwerkende kracht, uitgezonderd crisis hulp.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

5. Detailbevindingen

In het kader van de interimcontrole hebben wij de opzet en het bestaan van interne beheersingsmaatregelen in de belangrijkste voor de jaarrekeningcontrole relevante processen onderzocht. In dit overzicht nemen we alleen de processen op waarover wij bevindingen rapporteren. Ten aanzien van opzet en bestaan geven wij het proces een waardering mee:

- Belangrijke bevinding met een hoog risico en potentieel een grote impact op de organisatie.
- Bevinding met een gemiddeld risico en potentieel een gemiddelde impact op de organisatie.
- Bevinding met een laag risico en potentieel een lage impact op de organisatie.

Proces	Waardering
1. Implementatie rechtmatigheid	1
2. Inkopen en aanbesteden	2
3. Doorbreking van interne beheersing door memoriaalboekingen	3
4. Subsidies	4
5. Volledigheid opbrengstverantwoording	5
6. Inkoopproces: prestatielevering	6

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

1. Implementatie rechtmatigheid

1

Observatie

Wij hebben de volgende observaties ten aanzien van de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording:

- De kaderstellende documenten zoals de financiële verordening en de controleverordening zijn aangeboden aan de raad ter goedkeuring. In de financiële verordening heeft u een verantwoordingsgrens van drie procent van de totale lasten (inclusief dotaties aan reserves) en heeft u een rapporteringsgrens van € 150.000 opgenomen. Beide verordeningen moeten nog worden vastgesteld en zijn dus nog in concept.
- Voor boekjaar 2023 heeft u gekozen om zes processen in scope te hebben. Dit betreffen de processen: personeel, subsidies, inkopen en aanbesteden, omgevingsvergunningen, heffen belastingen en de processen sociaal domein/ participatiewet. U heeft deze keuze gemaakt vanwege de beperkte capaciteit en het feit dat buiten het sociaal domein om interne controles nog niet waren ingeregeld. Van drie van de zes processen hebben wij vastgesteld dat er een procesbeschrijving is, inclusief de interne beheersingsmaatregelen en er is een separaat memorandum waarin de status van de controles zijn uitgewerkt. Van de andere drie processen hebben wij naar de stand van eind oktober 2023 nog geen documentatie ontvangen.
- De verwachting is dat de zes processen in scope een groot deel van de exploitatie afdekken, maar wij verwachten per jaareinde wel een kwantitatieve analyse waaruit dit blijkt. De eventuele resterende stromen die niet zijn afgedekt dient u zowel kwalitatief als kwantitatief toe te lichten waarom deze stroom niet leidt tot een eventuele onrechtmatigheid. Daarnaast dient u ook aandacht te hebben voor de balansmutaties in uw rechtmatigheidsverantwoording zoals de investeringen materiele vaste activa, verstrekte kredieten en mutatie reserves. En specifiek voor de begrotingsrechtmatigheid dient u ook expliciet de analyse investeringskredieten en de begrotingsonrechtmatigheden op te nemen
- Het interne controleplan is nog niet vastgesteld door het college en daarom hebben wij hier nog geen kennis van kunnen nemen. Ook hebben wij nog geen kennis kunnen nemen van de tussentijdse bevindingen middels een rapportage en derhalve kunnen wij niet inhoudelijk terugkoppeling geven over bijvoorbeeld de risico inschatting, de scoping en de diepgang (frequentie en aantal deelwaarnemingen) van de interne controles.

Risico/ impact jaarrekening

Doordat u nog in de voorbereiding bent van de rechtmatigheidsverantwoording loopt de organisatie het risico dat er niet tijdig een onderbouwd dossier is voor de rechtmatigheidsverantwoording over het boekjaar 2023.

Aanbeveling

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

Wij adviseren u het interne controleplan als de kaderstellende documenten zo spoedig mogelijk vast te stellen en de werkzaamheden uit te voeren om zodoende tijdig verantwoording te kunnen afleggen over de rechtmatigheid.

Tevens adviseren wij ook de balansmutaties te betrekken in uw interne controleplan.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

2. Inkopen en aanbesteden

2

Observatie

De maatregelen die aan de voorkant moeten borgen dat de aanbestedingsregels worden nageleefd (contractenregister, inkoopkalender, startformulieren) werken nog niet sluitend. De gemeente Huizen heeft de inkoopbevoegdheid decentraal belegd bij de afdelingen. De uitdaging voor de organisatie is hoe er wordt gewaarborgd dat het juiste aanbestedingsproces wordt gevolgd en hoe wordt gewaarborgd dat alle contracten op een uniforme wijze worden vastgelegd in een contractenadministratie.

Het inkoopstartformulier is het middel dat bij u ervoor moet zorgen dat de juiste aanbestedingsprocedure wordt gevolgd. We hebben geconstateerd dat handhaving op het gebruik van deze formulieren niet plaatsvindt. Het risico van de mogelijke onrechtmatigheid van inkopen is hiermee aan de voorkant niet afgedekt. Ook het ontbreken van een volledige contractenadministratie is een risico voor de organisatie. Wij begrijpen dat dit een belangrijk aandachtspunt is voor de organisatie, maar dat door de decentrale sturing het moeilijk te waarborgen is dat de contracten juist, volledig en tijdig worden geregistreerd.

Bovenstaande kunt u deels ondervangen door een spendanalyse op te stellen om zodoende de rechtmatigheid op inkopen inzichtelijk te maken. Net als vorig jaar is het u niet gelukt, als gevolg van onderbezetting, om tussentijds een spendanalyse op te stellen. Ook de beoogde inhaalslag in het aanbesteden zelf van diverse contracten is vertraagd.

Risico/ impact jaarrekening

Door het ontbreken van een sluitende contractenadministratie loopt de organisatie het risico dat niet alle verplichtingen in beeld zijn, er niet tijdig wordt aanbesteed of lopende contracten niet tijdig wordt stopgezet of verlengd.

Doordat er geen tussentijdse spendanalyse is opgesteld, worden afwijkingen van aanbestedingsregels met eventueel impact op uw rechtmatigheidsverantwoording pas laat bekend en zijn er in het boekjaar geen corrigerende maatregelen meer mogelijk.

Aanbeveling

De werking van de maatregelen aan de voorkant aanscherpen zoals het implementeren van een contractenregister, een proces in te richten die het gebruik van inkoopstartformulieren waarborgt en tussentijds een spendanalyse uitvoeren.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

3. Doorbreking interne beheersing door memoriaalboekingen

3

Observatie

Memoriaalboekingen zijn bedoeld om bijvoorbeeld correctieboekingen of schattingen op de juiste wijze in de periodescijfers of de jaarrekening te verwerken. Memoriaalboekingen kunnen hiermee bijdragen aan een betere informatievoorziening.

Memorialen kunnen binnen de gemeente Huizen worden verwerkt zonder afgedwongen functiescheiding. Wij hebben vastgesteld dat er diverse handmatige controles aanwezig zijn ten aanzien van het verwerken van memoriaalboekingen, maar er is geen systeemtechnische functiescheiding ingeregeld die vier-ogen-principe afdwingt. Deze bevinding is ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

Risico/ impact jaarrekening

Indien memoriaalboekingen niet worden gecontroleerd door middel van het vier-ogenprincipe kunnen er onjuistheden ontstaan in de periodescijfers of onjuistheid in baten, lasten en balansposities in de jaarrekening. Dit risico is gerelateerd aan het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen, zoals beschreven in hoofdstuk 2 De belangrijkste controlerisico's.

Aanbeveling

Procesmatig is het vier- ogen principe ingeregeld ten aanzien van memoriaalboekingen, echter betreft dit een handmatige controle en wordt de volledigheid niet gewaarborgd. Wij adviseren u naar de mogelijkheden te kijken om systeemtechnisch functiescheiding af te dwingen, dan wel periodiek middels een loggingsbestand op de memorialen de boekingen zichtbaar te controleren.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

4. Subsidies

4

Observatie

Vorig jaar hebben wij gerapporteerd dat er geen duidelijke (zichtbare) monitoring is op tussentijdse prestatielevring van de verstrekte subsidies. Er is geen subsidiedossier per verstrekte subsidie waarin een expliciete beoordeling vastligt over de geleverde prestaties en de eventuele afwijkingen daarin. Voor uw eigen interne beheersing als ook voor de bepaling van de financiële impact op het boekjaar 2023 ten behoeve van de jaarrekening, en de rechtmatigheidsverantwoording, is een dergelijke beoordeling nodig om de juistheid en volledigheid van de verantwoorde lasten te bepalen. Aangezien vaststelling van veel subsidies pas na opmaken van de jaarrekening plaatsvindt, is een deugdelijke inschatting van de gemeente Huizen hierin van belang.

Risico/ impact jaarrekening

Doordat het niet duidelijk is op welke wijze en vanaf welk bedrag de subsidieontvanger tussentijds verantwoording moet afleggen over de geleverde prestaties, loopt de gemeente Huizen het risico geen deugdelijke inschatting te kunnen maken van de verantwoorde subsidielasten in het betreffende boekjaar.

Aanbeveling

Wij adviseren u voorwaarden voor tussentijdse verantwoording vast te leggen in de algemene subsidieverordening, dan wel dit per beschikking te communiceren met de subsidieontvanger op basis van eigen intern vastgesteld beleid.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

5. Volledigheid opbrengstverantwoording

5

Observatie

Uw organisatie heeft diverse opbrengstenstromen en afhankelijk van omvang en risico inschatting worden interne controlewerkzaamheden verricht. De borging van de volledigheid van de opbrengstverantwoording in de lijn is voor verbetering vatbaar. In opzet is er een beschrijvend memorandum waarin wordt toegelicht hoe de volledigheid van diverse opbrengsten wordt gewaarborgd. Een zichtbare onderbouwing van de bepaalde controles, zoals een periodieke aansluiting huurregister met gefactureerde bedragen voor de huuropbrengsten en een aansluiting van gedetacheerde personeelsleden met de facturering ontbreekt. Andere belangrijke controles zoals de invoer van tarieven in de applicaties op basis van de vastgestelde verordeningen voor boekjaar 2023 en een jaarlijkse aansluiting van de definitieve kohieren met de financiële administratie, zijn wel aanwezig.

Specifiek voor omgevingsvergunningen gezien de omvang, vragen wij de aandacht voor ons advies van voorgaande jaren om periodiek de aansluiting te maken tussen de ingediende aanvragen en de goedgekeurde aanvragen waaruit opbrengst wordt gegenereerd om vervolgens een juistheidscontrole uit te voeren op de aanvragen die niet hebben geleid tot een vergunning. Daarnaast verwachten wij een zichtbare aansluiting tussen de verstrekte vergunningen in de bronapplicatie en de gefactureerde leges in de financiële administratie. Deze aansluitingen zijn een belangrijk onderdeel van de controle op de volledigheid van de opbrengsten omgevingsvergunningen en hebben in het verleden geleid tot controleverschillen.

Risico/ impact jaarrekening

Doordat bepaalde controles niet, of niet zichtbaar worden uitgevoerd loopt de organisatie het risico dat de opbrengstverantwoording onvolledig is.

Aanbeveling

Wij adviseren u een plan van aanpak op te stellen met daarin de belangrijkste periodieke uit te voeren controles om de juistheid en de volledigheid van de opbrengsten vast te stellen. U kunt hierin onderscheid maken in diepgang van de controles naar gelang de omvang en risico inschatting.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

6. Inkoopproces: prestatielevering

6

Observatie

Een belangrijke beheersmaatregel binnen uw organisatie is het toepassen van de budgethouders regeling, waarbij de autorisatie van een factuur dient plaats te vinden door een daartoe gemandateerde budgethouder. Als onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording dient u deelwaarnemingen uit te voeren op de inkoopstroom 2023. In overleg met u hebben wij een onafhankelijk steekproef uitgevoerd en de selectie van deze steekproef met u gedeelte over de eerste maanden van 2023. De inhoudelijke controle is nog niet door u afgerond en derhalve hebben wij nog geen kennis kunnen nemen van de bevindingen. Wij zullen kennisnemen van de uitkomsten als deze controle door u is afgerond en is opgeleverd.

Een ander belangrijk onderdeel van de regeling budgethouderschap is de toetsing op de prestatielevering. Om de administratieve lasten in de hand te houden kunt u een ondergrens hanteren. Daarmee accepteert u dat bij facturen met een waarde lager dan de ondergrens de controle minder diepgaand is. U heeft op dit punt nog geen beleid en daarmee ook geen ondergrens vastgesteld. Dat betekent dat ook bij kleinere bedragen de prestatielevering moet worden gedocumenteerd. We zullen bij de jaarrekeningcontrole onderzoeken of bij de geselecteerde facturen documentatie inzake de prestatielevering toereikend is.

Risico/ impact jaarrekening

Het risico is dat uw organisatie onevenredig veel tijd en energie benodigd heeft om de prestatielevering vast te stellen voor facturen die voor uw organisatie gezien omvang en soort factuur niet leiden tot onrechtmatigheden die gerapporteerd dienen te worden ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording.

Aanbeveling

Wij adviseren u om het beleid met ondergrens voor de prestatielevering zo spoedig mogelijk vast te stellen en de controle op de documentatie van de prestatielevering uit te voeren. Daarbij adviseren wij u ook om te beoordelen hoeveel facturen u niet diepgaand beoordeelt bij het instellen van deze grens. Daarop kunt u uitzonderingen maken op bepaalde gebieden, of het bedrag lager vaststellen wanneer u van mening bent dat een te groot gedeelte van de facturen beneden de ondergrens valt. Voor iets meer achtergrond en advisering op dit punt verwijzen wij u naar de notitie vastlegging en onderbouwing prestatielevering bij inkopen door decentrale overheden van de commissie Bedrijfsvoering Auditing Decentrale Overheden van medio 2020.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

6. Actualiteiten

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends in de financiering

De maatschappelijke realiteit is dat de maatschappij volop in beweging is. Er spelen grote maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van onderwerpen als klimaat, duurzaamheid, oorlogen, migratie. De houdbaarheid en betaalbaarheid van systemen heeft op verschillende niveaus de aandacht. Het zorgstelsel, de pensioenen, de organisatie en financiering van de publieke sector, het zijn slechts enkele voorbeelden van vraagstukken die op de agenda staan.

Gemeenten hebben langs alle kanten te maken met de effecten van de maatschappelijke thema's en vraagstukken, en daar zitten veel factoren aan die voor gemeenten niet of nauwelijks rechtstreeks beïnvloedbaar zijn. De hoogte en de verdeling van het Gemeentefonds worden door het Rijk vastgesteld. Hoewel gemeenten de afgelopen jaren veelal positieve resultaten hadden op hun exploitatierekening, zijn naar de huidige stand van de gegevens de verwachtingen voor 2026 (Ravijnjaar) en verder, donker te noemen.

In het takenpakket van gemeenten zien we dat u de afgelopen jaren diverse keren snel hebt moeten schakelen om als gemeente uw rol te spelen in de aanpak van de verschillende crisissen. Tijdens de COVID pandemie hebt u meegeholpen aan het realiseren van test en vaccinatie locaties, handhaving van rijksbeleid. Toen er mede als gevolg van oorlog en geweld grotere migratiestromen op gang kwamen, hebt u als gemeente mensen (met name Oekraïners) moeten opvangen en huisvesten.

U bent als gemeente al jaren verantwoordelijk voor de uitvoering van gedecentraliseerd rijksbeleid, bijvoorbeeld de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet. Zware opdrachten, meet veel betrokken ketenpartners, waarbij veranderingen een zaak zijn van de langere termijn en waarbij een groot beslag is gelegd op de gemeentelijke middelen.

Kortom, gemeenten staan midden in de maatschappij en worden geacht snel te (kunnen) reageren op trends en ontwikkelingen, maar hebben daarbij beperkte eigen beleidsruimte en zijn en blijven voor de financiering in belangrijke mate afhankelijk van de rijksoverheid. Die rijksoverheid heeft de afgelopen jaren gekozen voor steeds meer incidentele (tijdelijke) specifieke geldstromen in plaats van het financieren van nieuwe opdrachten/taken vanuit het gemeentefonds.

Dat maakt het maken van een meerjarenbegroting voor gemeenten lastiger, omdat niet altijd helder is, hoelang bepaalde geldstromen zullen blijven. Ook het feit dat er in november verkiezingen zijn geweest, en er daarna een nieuw kabinet moet worden gevormd, zorgt voor onzekerheden. Geluiden over eventuele noodzakelijke bezuinigingen en/of belastingverhogingen, maken het perspectief niet rooskleuriger.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

Verslaggeving en controle

In de verslaggeving is de belangrijkste wijziging de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, daar zijn we hiervoor al op ingegaan. Ten aanzien van de door de accountant te hanteren materialiteit lijkt mogelijk al met ingang van 2023 sprake van verandering. In de huidige tekst van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden is een grens opgenomen van 1% van het totaal van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden.

Het rijk is voornemens om dit te veranderen in 2% van het lastentotaal, waarbij fouten en onzekerheden bij elkaar worden geteld. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de beroepsorganisatie van accountants NBA hebben het standpunt om het uit te stellen naar 2025 dan wel 2024. De mogelijke aanpassing van de materialiteit zal in de praktijk een aanscherping betekenen voor de controlegrenzen. Door het vervallen van het onderscheid tussen fouten en onzekerheden gaat per saldo de marge voor afwijkingen omlaag en oordelen we dus strenger.

Klimaat(verandering) en duurzaamheid

De wereld heeft in 2023 diverse gebeurtenissen meegemaakt die we kunnen plaatsen binnen het thema klimaatverandering. Recordhoogten qua temperatuur enerzijds, en zomerstormen, extreme regenval en overstromingen, hagelstenen als tennisballen anderzijds. Deze excessen brengen directe schade toe aan mensen en aan bezittingen. Ook stemt dit tot nadenken over de maatregelen die nodig zijn om deze ontwikkelingen te keren, dan wel af te remmen. Daarin hebben overheden, bedrijven en burgers, allemaal een rol.

Uw gemeente heeft deze onderwerpen ook opgenomen in het collegeprogramma.

Eind november 2022 heeft het Europees Parlement ingestemd met een EU-richtlijn die voorschrijft dat grote ondernemingen verplicht worden in hun bestuursverslag te rapporteren over hun impact op milieuaspecten en HR- en sociale aspecten, oftewel mens en milieu. Dat is de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Deze richtlijn geldt voor met ingang van 2025 voor grote ondernemingen. Als we de financiële kengetallen zoals balanstotaal en exploitatieomvang, of het aantal werknemers van de gemeente Huizen vergelijken met die van bedrijven die onder deze regeling vallen, dan kunnen wij ons indenken dat u, mede gezien hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, zich beraden of en in hoeverre zij ook aan de gedachten achter deze CSRD-richtlijn zou moeten willen voldoen.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

Nieuwe NIS2 richtlijn gaat veel impact hebben, start daarom op tijd!

Cyberaanvallen in de vorm van onder meer ransomware nemen steeds verder toe en de impact en schade eveneens. Aanvallen worden niet alleen uitgevoerd op ondernemingen, maar steeds vaker worden ook overheidsinstellingen, zorginstellingen en andere publieke instellingen slachtoffer.

In het licht van deze sterke groei en dreiging van maatschappelijke ontwrichting is er vanuit de Europese Unie gewerkt aan de Network and Information Security (NIS2) directive. Deze richtlijn is gericht op verbetering van de digitale en economische weerbaarheid. De richtlijn heeft flinke impact omdat de eisen die met name aan de IT-governance en de toetsing op de verschillende IT-processen strenger worden. Gemeenten zullen in de loop van 2024 ook onder deze richtlijn gaan vallen. De sancties voor het niet naleven van NIS2 zullen in lijn liggen met die vanuit de AVG. De organisatorische effecten en ook bijbehorende investeringen om te voldoen aan deze nieuwe NIS2-richtlijn zijn naar verwachting groter dan de implementatie van de AVG.

De gemeente Huizen zal cybersecurityrisico's nog beter moeten beheersen om te voorkomen dat deze risico's uw organisatie hinderen. Deze risico's zijn ook steeds belangrijker, ook voor de jaarrekeningcontrole, bijvoorbeeld in de uitwisseling van gegevens met medeoverheden en derden. NIS-2 vraagt ook een stevig IT-governance en dat zal vermoedelijk ook inhouden dat de huidige afspraken met serviceproviders op het gebied van IT, herzien zullen moeten worden. Wij adviseren u om in 2024 een self-assessment uit te voeren, zodat u weet wat er in aanvulling op de BIO-normen nodig.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

7. Vooruitblik

Verslaggevingskader

In het BBV zijn ten opzichte van voorgaand jaar geen belangrijke wijzigingen aangebracht, ook heeft de commissie BBV op het moment van het schrijven van deze managementletter geen essentiële nieuwe standpunten of notities gepubliceerd. Uiteraard is met ingang van 2023 de rechtmatigheidsverantwoording van het college voor het eerst onderdeel van uw jaarrekening en eventueel paragraaf bedrijfsvoering.

SISA-bijlage

De laatste jaren is er sprake van een toenemend aantal specifieke uitkeringen, waardoor uw SISA-bijlage flink is gegroeid. De indicatoren die in deze bijlage moeten worden opgenomen moeten voldoen aan de eisen die in de betreffende inhoudelijke wetgeving is opgenomen. Door deze toename aan regelingen neemt ook de verantwoordings- en controledruk toe. Wij adviseren u om zo vroeg mogelijk te starten met het proces van verzamelen van indicatoren en de bijbehorende onderbouwing, om daarmee de druk in het jaarrekeningproces te spreiden. Wij hebben met u dit proces besproken en concrete afspraken gemaakt voor bij de jaarrekeningcontrole.

Nieuwe elementen in de kadernota rechtmatigheid 2023

De Kadernota gaat vooral in op de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording. De commissie BBV geeft in deze nota onder meer het advies om geconstateerde fraude door eigen medewerkers toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering. Wij hopen met u, dat zulke situaties niet van toepassing zijn, maar we vinden niet als geen fraudes zijn geconstateerd u niet op dit onderwerp zou kunnen ingaan. Immers, aangezien de jaarrekeningcontrole bij een gemeente valt onder het begrip “wettelijke controle” moet de accountant in zijn controleverklaring aandacht besteden aan de onderwerpen fraude en continuïteit. Dat maakt het logisch dat u in uw jaarverslag, en dan is de paragraaf bedrijfsvoering een passende plek, ook zelf op deze beide onderwerpen ingaat. Ten aanzien van fraude zou dat bijvoorbeeld kunnen door aan te geven hoe u omgaat met de inschatting en afdekking van frauderisico's en wat de eventuele bevindingen zijn. Ten aanzien van continuïteit is natuurlijk wettelijk gezien de formele continuïteit van uw gemeente gezekerd, maar het zou wel kunnen dat u plannen heeft om activiteiten of taken te beëindigen of af te stoten. Ook dat is een logisch onderwerp voor de paragraaf bedrijfsvoering.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

Wij wijzen u verder op de aangescherpte regels rondom begrotingsrechtmatigheid, waarbij strengere eisen gelden voor het rechtmatig overschrijden van het lastenplafond per programma in de begroting, alsmede de hardere koppeling tussen geld en prestaties. We verwachten dat in situaties dat extra taken niet formeel via de begroting van budget worden voorzien, eerder gaan leiden tot een begrotingswijziging of aanpassingen in kredieten. De analyse of de in de begroting genoemde prestaties gerealiseerd zijn zal vaker diepgaand moeten plaatsvinden omdat niet zoals het verleden afwijkingen in de euro's maar ook in prestaties van een verklaring moet worden voorzien. Dit vraagt een sterkere verbinding tussen inhoud en geld dan tot nu toe bij u gebruikelijk is. Dergelijke analyses zijn primair het domein van de vak afdelingen en om die reden adviseren wij u hier tijdig aandacht aan te besteden.

WNT

De gemeente is verplicht om de WNT-verantwoording openbaar maken door ze op te nemen in de jaarrekening. In de WNT-verantwoording moeten onder andere de volgende gegevens opgenomen worden:

- De namen van de topfunctionarissen.
- Het bezoldigingsmaximum dat op uw organisatie van toepassing is en wanneer van toepassing de totaalscore en de bezoldigingsklasse die daarbij hoort.
- De bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoedingen van topfunctionarissen;
- Toelichting op eventuele overschrijdingen van de norm.
- De bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoedingen van niet-topfunctionarissen (in loondienst) die de WNT-norm overschrijden.

De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2023 niet meer bedragen dan € 223.000 per jaar. Daarnaast dienen instellingen de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief - wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan - ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

Gezien de karakteristieken van de regeling kan het invullen van de verantwoording complex zijn. Dit is ook onze ervaring uit afgelopen jaren, waarbij diverse afstemmingsmomenten nodig waren voor de uiteindelijke WNT-verantwoording. Via deze weg vragen wij u om bij de oplevering van het jaarrekeningdossier kritisch naar de WNT-verantwoording te kijken en vast te stellen of de WNT-verantwoording juist en volledig is en conform wet- en regelgeving.

Planning jaarrekeningcontrole

De jaarrekeningcontrole staat voorlopig gepland voor 15 april 2024. U ontvangt tijdig onze informatie uitvraag.

- Inhoudsopgave
- 1. Management-samenvatting
- 2. De belangrijke controlerisico's
- 3. IT-omgeving
- 4. Procesbeheersing
- 5. Detailbevindingen
- 6. Actualiteiten
- 7. Vooruitblik

Aangezien het verantwoordingsjaar 2023 het eerste jaar is waarover de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel is van de jaarrekeningcontrole is het nog meer dan voorgaande jaren van belang dat uw voorbereidende werkzaamheden en interne controles, inclusief een volledige conceptversie van de jaarstukken, ten minste 5 werkdagen voor de start van de controle zijn afgerond.

Wij hebben nog geen concrete planning van u ontvangen voor de controle van de financiële verantwoording Sociaal Domein en de Participatiewet voor de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren. Wij hebben de controle gepland in de week van 6 mei 2024. Ook zijn er nog geen concrete afspraken tussen u en de gemeente Blaricum en Laren inzake de verantwoording voor de belastingsamenwerking per 1 januari 2023. Mocht hier een separate verantwoording voor komen, dan vragen wij u hier zo spoedig mogelijk concrete afspraken over te maken en dit met ons te communiceren zodat wij het ook kunnen opnemen in onze planning.

Disclaimer en beperking in het gebruik

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing.

Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel van de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en deze bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen. Wij attenderen u erop dat deze managementletter is opgesteld ten behoeve van het gemeentebestuur en daarom niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt.